

Nota van B&W

Portefeuille C. van Velzen
Auteur M.H.W. Bonsel
Telefoon 5113174
E-mail: mhwbonsel@haarlem.nl
CS/CC Reg.nr. CC. 2008/2596
Bijlagen kopiëren A
B & W-vergadering van 22 januari 2008

Onderwerp

P&C-kalender 2008

Bestuurlijke context

Jaarlijks wordt een schema opgesteld waarin de data zijn opgenomen van de behandeling van de planning en controldocumenten door college, raadscommissies en raad. Dit zgn. spoorboekje geeft ook richting organisatie aan wanneer teksten en cijfers aangeleverd dienen te worden om de P&C documenten tijdig te kunnen opleveren.

Voor 2008 is er voor gekozen om een spoorboekje nieuwe stijl - ofwel de P&C kalender - op te stellen. Daarbij worden niet alleen de relevante data voor ieder P&C document op een rij gezet maar wordt ook nader ingegaan op de functie van ieder afzonderlijk document en de plaats die het inneemt in de P&C cyclus.

Daarnaast is in het document een plaats ingeruimd voor de planning- en controlgesprekken die driemaal per jaar gaan plaatsvinden en waarmee een invulling wordt gegeven aan de extra aandacht die bij het management dient uit te gaan naar planning en control. Ook is er een link gelegd met het opstellen van de afdelingsplannen.

Bij de behandeling van de Bestuursrapportages door commissies en raad is rekening gehouden met een schriftelijke vragenronde; dit om de commissie zo veel mogelijk te ontlasten. In de afgelopen jaren was niet expliciet voorzien in deze schriftelijke vragenronde.

Het is de bedoeling dat in de commissie Bestuur een evaluatie van de procedure 2007 plaatsvindt over o.a. de ervaringen die zijn opgedaan met de frequentie van de rapportage (2 x per jaar) en met de wijze van behandeling.

De data van behandeling van de P&C documenten is afgestemd op de raadsagenda 2008

Commissieparagraaf: waarom wil het college dat de commissie kennisneemt van dit besluit.

Het besluit wordt aan de commissie ter kennis gebracht om het te betrekken bij de discussie over de procedure en de planning van de P&C documenten in 2007

B&W-besluit:

1. Het college neemt kennis van de P&C kalender 2008
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties
3. De raad ontvangt de P&C kalender daags na de behandeling in het college en de kalender wordt uitgezet binnen de organisatie
4. De commissie Bestuur ontvangt het besluit van het college ter informatie en om te betrekken bij de discussie over de procedure en planning van de P&C documenten in 2007.

P&C-kalender voor het jaar 2008

(OVERZICHT VAN P&C-CYCLUS)

Inhoudsopgave

1. INLEIDING EN LEESWIJZER.....	5
2. BESLUITVORMING OVER DE P&C DOCUMENTEN.....	7
3. ONDERSTEUNING VAN DE P&C-CYCLUS.....	11
4. DE PLANNING- EN CONTROLGESPREKKEN.....	13
5. JAARREKENING 2007.....	15
6. HET INVESTERINGSPLAN 2008-2013.....	17
7. DE BESTUURSRAPPORTAGES.....	19
8. DE KADERNOTA 2008.....	21
9. BEGROTING 2009-2013.....	23
10. DE AFDELINGSPLANNEN VOOR 2009.....	29
11. DE P&C-KALENDER VOOR DE P&C-CYCLUS 2009.....	31

1. Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Voor u ligt de P&C-kalender voor de Planning en Controlcyclus 2008. In deze kalender wordt ieder document binnen deze cyclus in hoofdlijnen beschreven: het doel, de werkwijze en de tijdsplanning in 2008 die leidt tot een tijdige bestuurlijke besluitvorming. Daarbij wordt ingegaan op de verantwoordelijkheden van de hoofdafdelingen en die van de Concernstaf.

Verdere detaillering van deze P&C-kalender vindt plaats door middel van afzonderlijke richtlijnenbrieven. Daarbij zal worden aangesloten bij de procesinrichting voor de concernbrede processen waaraan op dit moment wordt gewerkt.

De doelstelling van de P&C-kalender is:

- het bestuur inzicht verschaffen in wat zij kunnen verwachten t.a.v. de documenten in de P&C-cyclus en wanneer zij deze documenten kunnen verwachten;
- de organisatie inzicht te geven in wat er er verwacht wordt (met daarbij aangegeven de rolverdeling tussen de hoofdafdelingen en de Concernstaf) en wanneer er dient te worden aangeleverd met het oog op een tijdige opstelling en afronding van de P&C documenten.

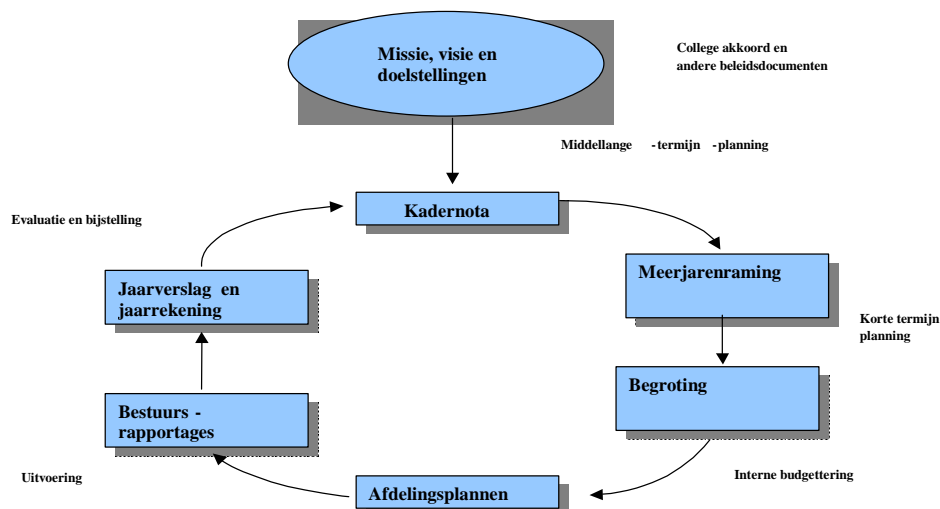
Met de P&C-kalender worden het bestuur en de organisatie in de gelegenheid gesteld om de P&C werkzaamheden in te passen in de eigen planning van werkprocessen.

De P&C-cyclus is een voortschrijdend en samenhangend besluitvormingsproces, gericht op de vaststelling, uitvoering en verantwoording van de beleidsdoelen. Het cyclische karakter wordt ontleend aan de jaarlijks terugkerende heroriëntatie op het voorgenomen beleid, waardoor het mogelijk wordt beleidsdoelen bij te stellen indien de evaluatie daartoe aanleiding mocht geven. De documenten die in 2008 verschijnen zijn:

- De jaarrekening 2007
- Het investeringsplan 2008-2013
- De eerste bestuursrapportage 2008
- De kadernota 2008
- De begroting 2009 - 2013;
- De tweede bestuursrapportage 2008
- De afdelingsplannen voor 2009
- De p&c-kalender voor 2009

De verschillende onderdelen zijn enerzijds zelfstandige producten, maar maken anderzijds onlosmakelijk deel uit van de totale cyclus.

De P&C-cyclus

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de bestuurlijke planning van de Planning en Controlcyclus (P&C-cyclus) voor 2008. In tabelvorm zijn de data opgenomen wanneer de planning en controldocumenten worden behandeld door Directie, B&W, Raadscommissies en de Raad. In hoofdstuk 3 wordt aandacht besteed aan de ondersteuning van de hoofdafdelingen door de Concernstaf bij het opstellen van de documenten binnen de P&C-cyclus en de taakverdeling die daarbij binnen de Concernstaf wordt gehanteerd. In hoofdstuk 4 staan de planning en controlgesprekken tussen directie en hoofdafdelingsmanagers centraal. Daarmee wordt invulling gegeven aan de extra aandacht in de nieuwe organisatie voor planning en control op managementniveau. De hoofdstukken 5 t/m 11 gaan in op de meer gedetailleerde planning die is opgesteld voor ieder afzonderlijk document uit de P&C cyclus. Daarin wordt met name duidelijk wanneer welk organisatie onderdeel wat moet aanleveren om samen met de Concernstaf er voor zorg te dragen dat de documenten goed, zorgvuldig en tijdig worden aangeleverd bij Directie en Bestuur. Per document wordt ook kort ingegaan op de functie en de inrichting van het document. Voor een meer uitgebreide toelichting op dat punt verwijzen wij u naar het visiedocument 'Planning en Control' dat kan worden gedownload en geraadpleegd via het BIS.

2. Besluitvorming over de P&C documenten

In onderstaande tabel zijn de data opgenomen van de besluitvorming door de Raad, B&W en de Directie over de verschillende documenten in de Planning en Controlcyclus. Een meer gedetailleerde planning is voor ieder afzonderlijke document uit de P&C cyclus opgenomen in de hoofdstukken 5 t/m 11.

Datum	Jaarstukken 2007	Bestuursrapportages en Kadernota 2008	Investeringsplan 2008-2013	Begroting 2009-2013	P&C gesprekken, P&C kalender, afdelingsplannen
Februari					
Medio febr.	Eerste concept jaarverslag (teksten programma's en paragrafen) ter info en bespreking in directie en B&W				
Maart					
3 maart		Richtlijnen 1 ^e Berap in directie			
8 maart		Richtlijnen Kadernota in directie			
12 maart				Concept uitgangspunten in directie	
18 maart				Vaststellen uitgangspunten in B&W	
31 maart	Behandeling programmarekening in directie				
April					
7 april			Eerste behandeling investeringsplan in directie		
8 april	Behandeling programmarekening in B&W (voorlopige vaststelling in afwachting accountantsrapport)		Eerste behandeling investeringsplan in B&W		
21 april	Bespreking accountantsrapport met directie en wethouder financiën				
21 – 25 april					Eerste P&C gesprek directie en hoofdafdelingsmanagers
23 april	Informatiebijeenkomst voor RKC				
24 april	Raadsleden ontvangen Burgerjaarverslag en Sociaal jaarverslag				
24 – 25 april	Onderzoek RKC / gesprekken met controllers en directie				

Datum	Jaarstukken 2007	Bestuursrapportages en Kadernota 2008	Investeringsplan 2008-2013	Begroting 2009-2013	P&C gesprekken, P&C kalender, afdelingsplannen
28 april		Bespreking 1 ^e Berap in directie			
29 april	Behandeling programmarekening, (definitieve vaststelling) accountantsrapport en reactie op accountantsrapport in B&W				
Mei					
5 mei		Bespreking Kadernota in directie			
6 mei		Behandeling 1 ^e Berap en Kadernota in B&W	Behandeling investeringsplan in B&W		
8 mei	Raadsleden ontvangen jaarrekening				
9 mei		Raadsleden ontvangen 1 ^e Berap en Kadernota	Raadsleden ontvangen Investeringsplan		
15 mei	Rapport RKC gereed				
20 mei	Bespreken reactie op rapport RKC in B&W	Uiterste datum indiening raadvragen	Uiterste datum indiening raadvragen		
22 mei	Raadsleden ontvangen rapport RKC en reactie B&W				
29 mei	Behandeling programmarekening rapport RKC en reactie B&W in cie. Bestuur				
Juni					
3 juni		Behandeling antwoorden op raadvragen in B&W	Behandeling antwoorden op raadvragen in B&W		
4 juni	Persconferentie RKC en B&W over jaarrekening				
5 juni	Behandeling jaarrekening in de Raad	Verzending antwoorden aan Raadsleden	Verzending antwoorden aan Raadsleden		
6 juni	Vastgestelde jaarrekening naar GS van Noord-Holland				
12 juni		Behandeling 1 ^e Berap en Kadernota in commissies	Behandeling Investeringsplan in commissies		
16 jun t/m 19 jun		Behandeling 1 ^e Berap en Kadernota in de Raad	Behandeling Investeringsplan in de Raad		

Datum	Jaarstukken 2007	Bestuursrapportages en Kadernota 2008	Investeringsplan 2008-2013	Begroting 2009-2013	P&C gesprekken, P&C kalender, afdelingsplannen
Juli					
11 juli				Bespreken uitkomst productenraming 2009 met wethouder Financiën	
14 juli				Bespreken uitkomst productenraming 2009 in directie	
15 juli				Bespreken uitkomst productenraming 2009 in B&W	
augustus					
september					
8 sept				Bespreken concept programmabegroting in directie	
8 – 12 sept		Bespreken richtlijnen 2 ^e Berap in directie			2 ^e P&C gesprek directie en hoofdafdelings managers
9 sept				Eerste bespreking (op hoofdlijnen) concept programmabegroting in B&W	
23 sept				Tweede bespreking concept programmabegroting in B&W	
26 sept				Raadsleden ontvangen programmabegroting / persconferentie	
oktober					
1 okt				Tafeltjesavond voor raadsleden	
7 okt				Uiterste datum voor indienen raadvragen over de begroting	
17 okt				Luisterzitting programmabegroting	
21 okt				Vaststelling antwoorden op raadvragen in B&W / verzending antwoorden aan raadsleden	

Datum	Jaarstukken 2007	Bestuursrapportages en Kadernota 2008	Investeringsplan 2008-2013	Begroting 2009-2013	P&C gesprekken, P&C kalender, afdelingsplannen
30 okt				Behandeling vragen en antwoorden in cie. Bestuur	
november					
3 nov t/m 6 nov				Raadsbehandeling programmabegroting	
7 nov				Verzending vastgestelde programmabegroting naar GS van Noord-Holland	
10 – 14 nov		Bespreken 2 ^e Berap in directie			3 ^e P&C gesprek directie en hoofdafdelingsmanagers
17 nov					Bespreken startnotitie afdelingsplannen in directie
18 nov		Behandeling 2 ^e Berap in B&W			
21 nov		Raadsleden ontvangen 2 ^e Berap			
28 nov		Uiterste datum indienen raadvragen			
december					
5 dec		Verzending antwoorden raadsleden			
8 dec					Bespreken P&C kalender in directie
11 dec		Behandeling 2 ^e Berap in commissies			
16 dec					Vaststellen P&C kalender in B&W Directie bespreekt afdelingsplannen 2009

Met de lichtgrijs gearceerde rijen in de tabel is aangegeven welke behandeldingsdata van de P&C documenten samenvallen met de schoolvacanties in 2008

3. Ondersteuning van de P&C-cyclus

De verdeling van de taken binnen de Concernstaf

Om de afdelingen binnen de hoofdafdeling te ondersteunen en de voortgang en de kwaliteit van de totstandkoming van de documenten in de Planning en Controlcyclus te bewaken zijn binnen de Concernstaf controllers voor de hoofdafdelingen benoemd. In onderstaande tabel is weergegeven wie voor welke hoofdafdeling controller is.

(Hoofd)afdeling		Controller					
		Judith Hulsbosch	Valentina Schippers	Marcel v.d Ark	Nico Kluwen	Rien Smit	Patrick Spigt
DV			X				
M&S						X	
SZ	Vastgoed (in samenhang met projecten)	X					
	Overige afdelingen						X
SoZaWe				X			
SB		X					
VVH				X			
WZ					X		

Binnen de Concernstaf wordt ook gewerkt met trekkers (coördinatoren) voor de verschillende documenten binnen de P&C-cyclus. Deze trekkers coördineren de consolidatie van de verschillende documenten. Het zijn de eerste aanspreekpunten voor de betreffende P&C-documenten, die zorgen voor de bewaking van de Concernbrede kaders.

Productie	Trekker(s)
Jaarrekening 2007	Annemiek Visser en Astrid de Groot
Investeringsplan 2008-2013	Valentina Schippers en Cindy Lensen
De eerste bestuursrapportage 2008	Valentina Schippers en Cindy Lensen
De kadernota 2008	Astrid de Groot en Annemiek Visser
De begroting 2009 - 2013	Annemiek Visser en Astrid de Groot
De tweede bestuursrapportage 2008	Valentina Schippers en Cindy Lensen
De afdelingsplannen voor 2009	Annemiek Visser en Astrid de Groot
De p&c-kalender voor 2009	Marc Bonsel

Voor de start van ieder van de genoemde documenten zal een bijeenkomst plaatsvinden met de hoofdafdelingen over de inhoud (format) en het proces en op hetgeen er van de hoofdafdelingen aan bijdrage voor de documenten wordt verwacht.

4. De planning- en controlgesprekken

Doel

Planning en control is een middel voor bestuur en management om de productie van de gemeente te sturen en te beheersen. Staforganen op centraal en decentraal niveau leveren de informatie en de adviezen voor bestuur en directie om dit te kunnen doen.

De rol van het bestuur bij planning en control past bij de politieke verantwoordelijkheid. De raad beslist binnen de wettelijke kaders over omvang en richting van de uitgaven en inkomsten van de gemeente. Het college is verantwoording verschuldigd aan de raad voor de uitvoering en de bewaking van de begroting.

Om die bestuurlijke rol waar te maken steunt het bestuur bij de planning en control-cyclus sterk op de organisatie. Begrotingsvoorbereiding en –bewaking gebeurt in sterke mate en primair op ambtelijk niveau. Binnen die ambtelijke organisatie is de verantwoordelijkheid voor de planning en control opgedragen aan het management. De administratie en control die door de staf wordt verricht is ondersteunend voor dat management en niet zelf primair verantwoordelijk.

De directie is van mening dat in de nieuwe organisatie er meer aandacht op managementniveau moet komen voor planning en control. Omdat te realiseren wordt met ingang van 2008 de volgende aanpak gevolgd:

1. Er komt een vaste reeks gesprekken tussen directie en hoofdafdelingsmanagers over planning en control.
2. Elke hoofdafdelingsmanager heeft in dat kader een gesprek met de algemeen directeur, de portefeuillehouder planning en control binnen de directie, de voor de betreffende hoofdafdeling verantwoordelijke directeur, de concerncontroller en de controller voor de hoofdafdeling.
3. Het eerste gesprek vindt plaats in april over de jaarrekening, de inbreng voor de 1^e bestuursrapportage en de inbreng voor de kadernota
4. Het tweede gesprek vindt plaats in augustus/september over de ontwerp-begroting.
5. Het derde gesprek vindt plaats in november over de 2^e bestuursrapportage die inzicht moet geven in de vermoedelijke jaaruitkomst.
6. De gesprekken worden voorbereid door de concerncontroller en de controllers van de Concernstaf.

De directie verwacht dat deze procedure zich doorvertaalt in een proces binnen de hoofdafdelingen. De gewenste grotere aandacht voor planning en control kan zo ontstaan.

Planning

Van	T/m	Omschrijving	Wie, Wat		
			Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen hoofdafdelingen	Besluitvorming
		Vorbereiding			
jan-08	jan-08	Notitie ter voorbereiding van de p&c-gesprekken	CS		
		1e P&C-gesprek (input kadernota en 1e berap)			
25-feb-08	29-feb-08	Startnotitie (combineren met 1 berap 2008)	CS		
1-mrt-08	1-apr-08	Opstellen rapportage document voor hoofdafdelingen	CS	Hoofdafdelingen	
1-apr-08	10-apr-08	Bespreken rapportage binnen de hoofdafdelingen	CS	Hoofdafdelingen	
	11-apr-08	Aanleveren rapportage hoofdafdeling (tegelijktijd met 1e berap)		Hoofdafdelingen	

Van	T/m	Omschrijving	Wie, Wat		
			Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen hoofdafdelingen	Besluitvorming
21-apr-08	25-apr-08	Bespreking rapportage door management hoofdafdeling met directie (planning volgt)	CS		Directie
		2e P&C-gesprek (gericht op begroting 2009)			
	22-jul-08	Startnotitie (combineren met begroting 2009)	CS		
1-aug-08	19-aug-08	Opstellen rapportage hoofdafdeling (op basis van aangeleverde begrotingsinformatie)	CS	Hoofdafdelingen	
20-aug-08	28-aug-08	Bespreken rapportage binnen de hoofdafdelingen	CS	Hoofdafdelingen	
	29-aug-08	Aanleveren rapportage hoofdafdeling (op basis van aangeleverde begrotingsinformatie)		Hoofdafdelingen	
8-sept-08	12-sept-08	Bespreking rapportage door management hoofdafdeling met directie (planning volgt)	CS		Directie
		3e P&C-gesprek (gericht op jaarrekening 2008 en 2e berap)			
	9-sep-08	Startnotitie (combineren met 2 berap 2008)	CS		
10-sep-08	10-okt-08	Opstellen rapportage document voor hoofdafdelingen	CS	Hoofdafdelingen	
21-okt-08	30-okt-08	Bespreken rapportage binnen de hoofdafdelingen	CS	Hoofdafdelingen	
	31-okt-08	Aanleveren informatie (tegelijkertijd met 2e berap)		Hoofdafdelingen	
10-nov-08	14-nov-08	Bespreking rapportage door management hoofdafdeling met directie (planning volgt)	CS		Directie

5. Jaarrekening 2007

Doel

Het college legt met het jaarverslag verantwoording af over het gevoerde beleid. De jaarrekening geldt als financiële verantwoording.

Opzet en inhoud

Het jaarverslag is beschrijvend van aard en kent twee hoofdstukken, te weten de programma-verantwoording (beleidsmatige toelichting op de realisatie van de doelstellingen van de programma's) en de paragrafen.

De jaarrekening is cijfermatig van aard en bestaat uit de programmarekening (overzicht baten en lasten en een analyse van het rekeningresultaat), de balans en de toelichting.

Relatie met andere instrumenten / bedrijfsvoeringskwesties

De jaarrekening en het jaarverslag hebben als verantwoordingsinstrumenten een directe relatie met de programmabegroting (programma's en paragrafen). Tevens geeft de analyse in de jaarrekening en het jaarverslag inbreng voor de kadernota als planningsinstrument. De accountant doet in zijn accountantsverklaring een uitspraak over de rechtmatigheid van de jaarrekening. Verder bestaat er een verband met de bestuursrapportages.

Planning

Gereed	Omschrijving	Wie, Wat		
		Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen oude sectoren	Besluitvorming
1-nov-07	Richtlijnenbrief en detailplanning	CS		
	Beleidsdeel (programmadeel)			
27-nov-07	Richtlijnenbrief invullen formats naar programmacoördinatoren	CS		
21-dec-07	Inleveren programmateksten door programmacoördinatoren		Sectoren	
14-jan-08	Beoordelen en bespreken programmateksten	CS		
15-jan-08	Bijeenkomst met programmacoördinatoren over concept teksten	CS		
medio febr.	Voorlopige programmateksten en paragrafen ter informatie naar directie en college	CS		
3-apr-08	Programmateksten en paragrafen onder embargo naar RKC	CS		
	Jaarrekening deel			
1-nov-07	Handboek samenstellen jaarrekening	CS/Fin		
15-nov-07	Interne sectorplanningen op basis detailplanning naar CS		Sectoren	
11-jan-08	Afsluiten administraties door sectoren	Fin		
27-feb-08	Oplevering cijfermatige productrekeningen	Fin	Sectoren	
27-feb-08	Opleveren concept balansen met toelichting		Sectoren	
3-mrt-08	Start accountantscontrole bij sectoren	CS/Fin		
5-mrt-08	Aanleveren complete en definitieve jaarrekeningen	Fin	Sectoren	
11-apr-08	RKC verstuurt schriftelijke vragen over programmateksten en paragrafen naar 'sectoren'			
31-mrt-08	Behandeling programmarekening in directie			Directie
1-april-08	Aanleveren programmarekening bij BGS	CS		
3-april-08	Behandeling programmarekening in B&W (voorlopige vaststelling in afwachting accountantsrapport)			

Gereed	Omschrijving	Wie, Wat		
		Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen oude sectoren	Besluitvorming
11-apr-08	Accountantsverklaring gereed voor concerncontroller	Accountant		
16-apr-08	Reacties sectoren op accountantsverklaring		Sectoren	
17-apr-08	Rekening 2007 onder embargo naar RKC	CS		
18-apr-08	Definitieve accountantsrapport gereed	Accountant		
18-apr-08	Antwoorden op vragen RKC beschikbaar			
18-apr-08	MPG gereed	CS	Sector SO	
21-apr-08	Bespreking accountantsrapport met directie en pfh. Financiën	CS		Directie
23-apr-08	Aanleveren programmarekening 2007, MPG, accountantsrapport en reactie B&W aan BGS	CS		
23-apr-08	Accountantsrapport en reactie B&W onder embargo naar RKC	CS		
23-apr-08	Voorlichtingsbijeenkomst voor de RKC	CS		
24-apr-08	Raadsleden ontvangen burgerjaarverslag	CS		
24-apr-08	Informatiebijeenkomst voor RKC	CS/Fin		
24-apr-08	Antwoorden op schriftelijke vragen RKC beschikbaar	CS	Sectoren	
24 en 25 apr-08	Onderzoek RKC / gesprekken met controllers en directie			Directie
29-apr-08	Behandeling programmarekening 2007 in directie			Directie
29-apr-08	Behandeling programmarekening 2007 in B&W (vaststelling)			B&W
4-mei-08	Concept-rapport RKC onder embargo naar CS	RKC		
8-mei-08	Raadsleden ontvangen programmarekening, MPG, accountantsverslag en reactie B&W			
15-mei-08	Rapport RKC gereed	CS		
16-mei-08	Reactie B&W op rapport RKC naar BGS	CS		
20-mei-08	Bespreking reactie op rapport RKC in B&W			B&W
22-mei-08	Rapport RKC en reactie B&W naar commissie	CS		
23-mei-08	Persconferentie RKC / B&W			
29-mei-08	Behandeling programmarekening in commissie bestuur			Cie Bestuur
5-jun-08	Behandeling jaarrekening in de Raad			Raad
6-jun-08	Vastgestelde rekening naar GS provincie NH.	CS		
	SiSa			
21-nov-07	Verspreiden van het overzicht van de voor Gemeente Haarlem relevante SiSa-onderdelen, incl. contactpersonen binnen de sectoren	CS		
21-nov-07	Verspreiden van het spoorboekje en de startnotitie mbt SiSa	CS		
9-jan-08	Verspreiden van SiSa format 'Bijlage Verantwoordingsinformatie'.	CS		
15-feb-08	Oplevering van concept-SISA bijlage bij Concernfinanciën (Valentina Schippers).		Sectoren	
5-mrt-08	Aanlevering door sectoren SISA bijlage per sector, staat van verstrekte subsidies etc).		Sectoren	
28-mrt-08	Concept-accountantsrapporten bij sectorrekeningen gereed, inclusief `concept-bijlage bevindingen` tbv SiSa-aanlevering	Accountant		
6-jun-08	SiSa-bijlage en Bijlage bevindingen aanleveren bij CBS.	CS		
15-jul-08	Sluitingsdatum inlevering van de SiSa-stukken bij CBS	CS		

6. Het investeringsplan 2008-2013

Doel

Het investeringsplan is het instrument waarmee het college van B&W aan de gemeenteraad rapporteert over de geplande investeringen voor de komende zes jaar. Het investeringsplan wordt elk jaar herzien. Daarnaast wordt tussentijds over de feitelijke voortgang van de investeringsprojecten gerapporteerd, waarbij de bedragen uit het investeringsplan van het betreffende jaarschijf als raming dienen.

Voor de sturing en beheersing van de uitvoering door het college en de ambtelijke organisatie is van belang dat inzicht bestaat in de investeringen en de bijbehorende kosten. Doel van het investeringsplan is om deze informatie te leveren.

Verbeteringen 2008

- Verhoging van de informatiewaarde van het investeringsplan.
- Gebruiksvriendelijkheid van het basisbestand.
- Opnemen van de kapitaallasten cumulatief ten behoeve van de volledigheid bij de bestuurlijke afweging.
- Uitbreiden van projectgegevens: ten behoeve van de tussentijdse rapportages over de projecten is het basisbestand met de naam van projectleider, hoofdafdeling/afdeling/bureau en zogenaamde smylies uitgebreid. Smylies zijn pictogrammen waarmee per onderscheiden categorie (geld, tijd, doel en voortgang) wordt aangegeven hoe het met het project staat. Rapporteren aan het bestuur door middel van smylies is een manier om in één oogopslag de belangrijkste informatie over het project te presenteren.
- Uitbreiden van financieringsgegevens. In het nieuwe basisbestand wordt onderscheid gemaakt in dekking van een investering en dekking van de kapitaallasten. Er zal daarnaast de soort dekking worden bijgehouden.
- Breder inzetten van het basisbestand van het investeringsplan 2008-2013. Bijvoorbeeld zal het basisbestand voor wat investeringen betreft ten behoeve van de berap gebruikt worden en zal het bestand als basis voor de invoer in het financiële systeem van de kapitaallasten dienen.
- Verbetering van de presentatie: onder andere logisch groeperen en totaliseren van de investeringen.

Planning opstelproces van het IP 2008-2013

Van	T/m (= uiterlijk)	Omschrijving	Wie, Wat		
			Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen hoofd-afdelingen	Besluit-vorming
		Investeringsprogramma 2008-2013			
1-nov-07	31-dec-07	Verbeteren en vereenvoudigen Excel-basisbestand voor opstellen IP			
	12-dec-07	Verspreiden van richtlijnenbrief	CS		
1-jan-08	26-feb-08	Indienen voorstellen door hoofd-afdelingen		Hoofd-afdelingen	
27-feb-08	7-mrt-08	Opstellen IP	CS		
	12-mrt-08	Bespreken in investeringscommissie	CS		Invest.cie
	26-mrt-08	Tweede bespreken in investeringscommissie	CS		Invest.cie
	8-apr-08	Eerste behandeling IP in college van B&W			B&W
	6-mei-08	Vaststellen door B&W (gelijktijdig met kadernota en 1 ^e berap 2008)			B&W

Van	T/m (= uiterlijk)	Omschrijving	Wie, Wat		
			Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen hoofd-afdelingen	Besluitvorming
5-mei-08	9-mei-08	IP opnemen in begrotingsraming 2008 (zie raming begroting / staat van vaste activa)	M&S/ Fin		
	9-mei-08	Raadsleden ontvangen IP (gelijktijdig met kadernota en 1 ^e Berap)	CS		
	20-mei-08	Raadleden dienen vragen in (uiterlijke datum)			
20-mei-08	28-mei-08	Opstellen antwoorden op raadsvragen	CS	Hoofdafdelingen	
	3-juni-08	Behandeling antwoorden op raadsvragen in B&W	CS		B&W
	5-juni-08	Verzending antwoorden naar raadsleden	CS		
	12-jun-08	Behandeling IP in de commissies (gelijktijdig met kadernota en 1 ^e berap 2008)			Commissies
16-jun-08	19-jun-08	Behandeling IP in de Raad (gelijktijdig met kadernota en 1 ^e berap 2008)			Raad
	15-aug-08	Investeringsbijlage 2008-2013 (investerings met mandaat en investering die nog door raad moeten worden vastgesteld)	CS		

7. De bestuursrapportages

Doel

Met de bestuursrapportages wordt gedurende het begrotingsjaar financieel verantwoording afgelegd en worden de consequenties belicht van het niet realiseren van de doelstellingen. Verder wordt in de bestuursrapportages gerapporteerd over opmerkelijke over- en onderschrijdingen op beleidsveldniveau en over de consequenties van de Gemeentefondscirculaires voor de algemene uitkering die van het rijk wordt ontvangen. De bestuursrapportages vormen daarmee, met de kadernota en de programmabegroting een mogelijkheid om het meerjarenperspectief te actualiseren.

De bestuursrapportages bestaan uit:

- informatie over de realisatie van beleidsontwikkelingen uit het lopende jaar;
- financiële ontwikkelingen (mee- en tegenvallers tijdens de lopende begroting);
- de financiële consequenties van de Gemeentefondscirculaires.

Besloten is twee keer per jaar een bestuursrapportage op te stellen, namelijk in de perioden mei/juni en oktober/november.

Verbeteringen 2008

- Rapportage over doelen en projecten via het zogenaamde smilies model
- Rapportage over de financiën meer op hoofdlijnen

Planning opstelproces van de bestuursrapportages

Van	T/m (= uiterlijk)	Omschrijving	Wie, Wat		
			Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen hoofd- afdelingen	Besluit- vorming
		1e Bestuursrapportage			
25-feb-08	29-feb-08	Opstellen richtlijnen 1e bestuursrapportage (combineren met 1 ^e p&c - gesprek)	CS		
	3-mrt-08	Bespreken richtlijnen 1e bestuursrapportage in directie	CS		Directie
	29-feb-08	Afsluiten administratie	M&S/ Fin		
	14-mrt-08	Hoofdafdelingen ontvangen richtlijnen voor de 1e bestuursrapportage	CS		
	14-mrt-08	Hoofdafdelingen ontvangen managementinformatie van M&S (budgetoverzichten, kredieten en formatie)	M&S/ Fin en HRM		
	4-apr-08	Hoofdafdelingen leveren eerste concept berap aan bij de CS		Hoofdafd.	
7-apr-08	10-apr-08	Hoofdafdelingen bespreken hun berap met controller en directeur	Controller	Hoofdafd.	
	11-apr-08	Hoofdafdelingen leveren hun Berap informatie definitief aan bij de CS		Hoofdafd.	
	28-apr-08	Bespreken 1e bestuursrapportage in directie			Directie
	6-mei-08	Behandeling 1e bestuursrapportage in B&W	CS		B&W
	9-mei-08	Raadsleden ontvangen 1e bestuursrapportage	CS		
	20-mei-08	Raadsleden dienen vragen in (uiterlijke datum)			
20-mei-08	28-mei-08	Opstellen antwoorden op raadvragen	CS	Hoofdafdelingen	

Van	T/m (= uiterlijk)	Omschrijving	Wie, Wat		
			Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen hoofd- afdelingen	Besluit- vorming
	3-juni-08	Behandeling in B&W antwoorden op raadvragen	CS		B&W
	5-juni-08	Verzending antwoorden naar raadsleden	CS		
	12-jun-08	Behandeling 1e bestuursrapportage in de commissies	CS		Commissies
16-jun-08	19-jun-08	Behandeling 1e bestuursrapportage in de Raad	CS		Raad
		2e Bestuursrapportage			
	1-sep-08	Afsluiten administratie	M&S/ Fin		
1-sep-08	5-sep-08	Opstellen richtlijnen 2e Berap	CS		
	8-sep-08	Bespreken richtlijnen 2e Berap in directie	CS		Directie
	9-sep-08	Hoofdafdelingen ontvangen richtlijnen voor de 2e Berap	CS		
	12-sep-08	Hoofdafdelingen ontvangen managementinformatie van M&S (budgetoverzichten, kredieten en formatie)	M&S/ Fin en HRM		
	10-okt-08	Hoofdafdelingen leveren eerste concept 2e Berap aan bij de CS		Hoofdafd.	
21-okt-08	30-okt-08	Hoofdafdelingen bespreken hun Berapinformatie met controller en directeur	Controller	Hoofdafd.	
	31-okt-08	Hoofdafdelingen leveren hun Berapinformatie definitief aan bij de CS		Hoofdafd.	
	10-nov-08	Bespreken 2e Berap in directie			Directie
	18-nov-08	Behandeling 2e Berap in B&W	CS		B&W
	21-nov-08	Raadsleden ontvangen 2e Berap	CS		
	28-nov-08	Uiterste datum indienen raadvragen			
28-nov-08	3-dec-08	Opstellen antwoorden op raadvragen			
	4-dec-08	Bespreken antwoorden met pfh. Financiën			
	5-dec-08	Verzending antwoorden naar raadsleden			
	11-dec-08	Behandeling 2e Berap in de commissies	CS		Commissies
	18-dec-08	Behandeling 2e Berap in de Raad	CS		Raad

8. De Kadernota 2008

Doel

De kadernota is jaarlijks het moment om de (financiële) balans op te maken en vooruit te kijken. Het actualiseren van het financiële meerjarenperspectief, de ambities en de wensen voor nieuw beleid komen in de kadernota samen. De kadernota kent in de planning en controlcyclus dus twee doelen. Met het eerste deel van de kadernota wordt de raad geïnformeerd over de uitvoering van de lopende (meerjaren)begroting. Er bestaat in de kadernota in principe geen aanleiding meer om te komen tot een integrale doorlichting van de lopende begroting. Wel is de kadernota het moment om mee- en tegenvallers en exogene ontwikkelingen met financiële consequenties door te vertalen naar de gemeentelijke financiële positie. Met het tweede deel van de kadernota besluit de raad over de beleidskaders voor de komende nieuwe (meerjaren)begroting. De kadernota richt zich hierbij primair op de actualisering van de strategische keuzes en de beoogde maatschappelijke effecten. Door de beleidskeuzes en de financiële positie in samenhang te zien, kan een integrale afweging plaatsvinden. Zo worden in de kadernota uitspraken gedaan over het (nieuwe) beleid van de programma's en het investeringsplan voor een nieuwe planperiode. Dit alles natuurlijk met inachtneming van het geactualiseerde begrotingsbeeld.

Opzet en inhoud

De kadernota kent in principe de volgende onderwerpen: actualisering meerjarenbegroting, beleidsmatige ontwikkelingen, het financiële kader voor de nieuwe meerjarenbegroting, risico's en bedrijfsvoering.

Relatie met andere instrumenten / bedrijfsvoeringskwesties

De kadernota betreft feitelijk het richtinggevende kader voor de meerjarenbegroting. De integrale afweging vindt plaats in de kadernota, de financiële vertaling en verwerking wordt gedaan in de begroting.

Planning opstelproces van de kadernota

Van	T/m (= uiterlijk)	Omschrijving	Wie, Wat		
			Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen hoofd-afdelingen	Besluit-vorming
		Kadernota 2008			
1-mrt-08	6-mrt-08	Opstellen richtlijnenbrief voor Kadernota 2008	CS		
	10-mrt-08	Directie bespreekt richtlijnenbrief voor de Kadernota 2008	CS		Directie
	14-mrt-08	Hoofdafdelingen ontvangen richtlijnen voor de kadernota	CS		
15-mrt-08	6-apr-08	Hoofdafdelingen stellen hun info voor kadernota 2008 op		Hoofdafdelingen	
7-apr-08	10-apr-08	Hoofdafdelingen bespreken hun info voor de kadernota met controller en directeur	Controller	Hoofdafdelingen	
	11-apr-08	Hoofdafdelingen leveren hun info voor Kadernota aan bij de CS		Hoofdafdelingen	
15-apr-08	25-apr-08	Opstellen kadernota 2008 door de CS	CS		Directie
	5-mei-08	Behandeling kadernota in directie			Directie
	6-mei-08	Vaststellen door college van B&W			B&W
	9-mei-08	Raadleden ontvangen kadernota (tegelijktijd met IP en 1e Berap)	CS		
	20-mei-08	Raadleden dienen vragen in (uiterlijke datum)			

Van	T/m (= uiterlijk)	Omschrijving	Wie, Wat		
			Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen hoofd-afdelingen	Besluitvorming
20-mei-08	28-mei-08	Opstellen antwoorden op raadsvragen	CS	Hoofdafdelingen	
	3-jun-08	Behandeling in B&W antwoorden op vragen raadsleden	CS		B&W
	5-jun-08	Verzending antwoorden B&W naar raadsleden	CS		
	12-jun-08	Behandeling vragen / antwoorden over kadernota 2008 in de commissie Bestuur			Commissie
16-jun-08	19-jun-08	Behandeling Kadernota 2008 in de Raad			Raad

9. Begroting 2009-2013

Doel

De begroting behoort tot de belangrijkste instrumenten van de P&C-cyclus. De begroting bevat de ramingen van de uitgaven en inkomsten voor het begrotingsjaar alsmede de voor dat jaar vastgelegde beleidsdoelstellingen.

De basis voor de begroting wordt gevormd door de kadernota. Het daarin door de raad vastgelegde kader is in belangrijke mate bepalend voor de opstelling van de nieuwe meerjarenbegroting. De maatregelen uit de kadernota zullen ook daadwerkelijk in de nieuwe meerjarenbegroting geconcretiseerd moeten worden. De programmabegroting laat feitelijk zien welke voornemens de raad heeft en welke middelen daarvoor beschikbaar zijn. Het betreft de planning op hoofdlijnen. Met de programmabegroting oefent de raad zijn budgetrecht uit en stelt de hoofdlijnen/speerpunten van beleid vast.

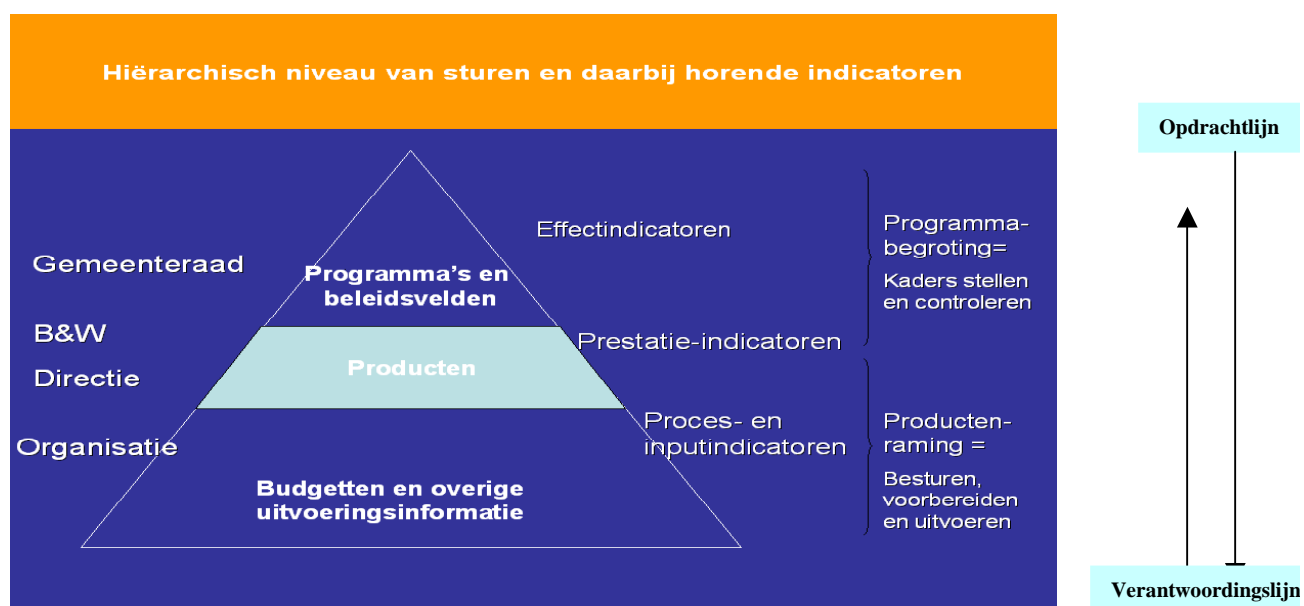
Opzet en inhoud

De programmabegroting kent een standaard indeling in programma's, paragrafen en financiële begroting. De programma indeling wordt door de raad bepaald, de paragrafen zijn wettelijk bepaald. De paragrafen hebben betrekking op de lokale heffingen, het weerstandsvermogen, het onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid.

Het opstellen van de Programmabegroting wordt vanuit twee kanten benaderd, namelijk top-down en bottom-up. Voor de kaderstelling en het zogenaamde nieuwe beleid geldt een top-down-benadering. Bij de top-down-benadering is kadernota het startpunt voor de begroting. Immers voor de kaderstelling en nieuw *beleid* moet de input van bovenaf komen. Vanuit de keuzes die de gemeenteraad bij de kadernota maakt, worden de programma's en beleidsvelden van de programmabegroting samengesteld, waarna het een taak van het college, de directie en de afdelingsmanagers is de keuzes die de raad in de kadernota heeft gemaakt door te vertalen naar productniveau en de daar onderliggende budgetten. De budgetten vormen de basis voor de gehele informatievoorziening. Hier worden transacties vastgelegd en is de detaillering maximaal. Vanuit deze basis wordt de informatie bewerkt en gecomprimeerd, waardoor managementinformatie ontstaat.

Voor de going-concernwerkzaamheden geldt een bottom-up-benadering. Bij deze benadering ligt het startpunt bij de budgetten van de afdelingen en maakt elke afdeling een inschatting van de uit te voeren taken en de daarmee gepaard gaande kosten. Vervolgens worden de kosten verzameld in producten, die weer samenvloeien in de programma's. Bij het opstellen van de ramingen wordt uitgegaan van de uitgangspuntenbrief die in maart 2008 door het college wordt vastgesteld.

Voor de sturing en beheersing van de uitvoering door het college en de ambtelijke organisatie is vervolgens van belang dat op een meer gedetailleerd niveau inzicht bestaat in de te leveren producten, prestaties en de bijbehorende kosten. Dit gebeurt in de productenbegroting.

De planning

De planning is erop gericht om de raming van de (exploitatie)budgetten voor eind juli 2008 ambtelijk te hebben afgerond en door het college te hebben vastgesteld. Deze informatie zal vervolgens worden gebruikt voor het opstellen van de programmabegroting, die in september 2008 door het college zal worden vastgesteld en begin november door de gemeenteraad.

Van	T/m (= uiterlijk)	Omschrijving	Wie, Wat		
			Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen hoofd-afdelingen	Besluit-vorming
		OPSTELLEN TIJDSHEMA			
	4-jan-07	Tijdschema begroting 2009-2013	CS		
		VOORBEREIDINGEN OPSTELLEN BEGROTING 2009 (tot 31 maart)			
	Doorlopend	Actueel maken en houden van budgetberekening	CS		
	Doorlopend	Actueel maken en houden van overzicht toegestane personele formatie	CS		
18-feb-08	29-feb-08	Opstellen concept uitgangspuntenbrief	CS		
3-mrt-08	7-mrt-08	Bespreken en vaststellen concept uitgangspunten met hoofdafdeling M&S	CS	M&S	
	12-mrt-08	Bespreken en vaststellen concept uitgangspunten in managementoverleg hoofdafdeling managers en directie	CS		Directie
	18-mrt-08	Bespreken en vaststellen concept uitgangspunten in B&W	CS		B&W
19-mrt-08	28-mrt-08	Verzending aan en bespreken met hoofdafdelingen	CS	Hoofd-afdelingen	
		START VAN OPSTELLEN PRODUCTENRAMINGEN 2009-2013 (tot eind juni 2008)			
		Ombuigingen			
1-apr-08	30-apr-08	Monitor bezuinigingen uitzetten	CS		
		Monitor bezuinigingen bespreken in directie en b&w	CS		
	6-jun-08	Bezuigingen opnemen in excel begrotingsformat en meerjarenraming (uiterlijke datum)	CS		
1-apr-08	31-mei-08	Opstellen staat van formatie en salarissen			
		Opstellen overzicht toegestane formatie en functieschalen 2009 - 2013 per hoofdafdeling en afdeling	M&S/ HRM		
		Bespreken overzicht toegestane formatie en functieschalen 2009 -2013 met directie en hoofdafdeling managers	M&S/ HRM		
		Opstellen overzicht 2009-2013 wachtgelders	M&S/ HRM		
		Vervaardiging staat personeelslasten (aan de	M&S/ HRM		

Van	T/m (= uiterlijk)	Omschrijving	Wie, Wat		
			Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen hoofd-afdelingen	Besluitvorming
		hand van geraamde richtlijnen voor CAO-ontwikkelingen e.d)			
		Ramen overige personeelslasten	M&S/ HRM		
		Voorlopige vaststellen staat van personeeslasten 2008-2013 en overige personeelslasten in directie	M&S/HRM		
		Bespreken staat van personeelslasten 2009-2013 CS en M&S / HRM	M&S/HRM en CS		
	6-jun-08	Salarislasten en overige personeelslasten opnemen in begrotingsraming 2009 (uiterlijke datum)	M&S/ Fin		
1-apr-05	30-apr-08	Staat van vaste geldeningen			
		Opstellen van een liquiditeitsprognose voor de jaren 2009 -2013	M&S / Fin		
		Bespreken liquiditeitsprognose 2009-2013 M&S en CS	M&S / Fin en CS		
		Maken van een staat van vaste geldeningen voor 2009	M&S / Fin		
		Bespreken staat van vaste geldeningen M&S en CS	M&S/HRM en CS		
	6-jun-08	Raming van vaste geldeningen opnemen in begrotingsraming 2009 (uiterlijke datum)	M&S / Fin		
1-apr-08	31-mei-08	Opstellen staat van vaste activa 2009			
		Opstellen begin waarden (boekwaarde 1-1-2009) staat van vaste activa	M&S/ Fin		
		Toevoegen investeringen 2009 uit IP 2008-2013	M&S / Fin		
		Berekenen afschrijvingen en toegerekende rente aan activa 2009 (en eventueel bijbehorende tegenposten)	M&S / Fin		
		Afronden staat van vaste activa 2009	M&S / Fin		
		Opstellen meerjarenstaat activa (voor kapitallasten MJR)	M&S / Fin		
		Bespreken uitkomst staat van vaste activa 2009 M&S en CS	M&S / Fin en CS		
	6-jun-08	Kapitaallasten opnemen in begrotingsraming 2009 (uiterlijke datum)	M&S / Fin		
1-mei-08	31-mei-08	Opstellen van renteomslag berekening en kosteplaats rente			
		Bepalen financieringuitgangspunten (renteomslag, etc)	CS		
		Opstellen renteomslagberekening	CS		
		Bespreken renteomslag berekening CS en M&S/Fin	M&S / Fin en CS		
	6-jun-08	Renteomslag berekening in begrotingsraming 2009 (uiterlijke datum)	M&S / Fin		
1-mei-08	31-mei-08	Opstellen en coördineren raming voor OPH			

Van	T/m (= uiterlijk)	Omschrijving	Wie, Wat		
			Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen hoofd-afdelingen	Besluit-vorming
		Coördineren en opstellen ramingen OPH 2009-2011		Stadszaken	
		Bespreken OPH raming met directie en hoofdafdeling managers		Stadszaken	
	6-jun-08	OPH ramingen opnemen in begrotingsraming 2009 (uiterlijke datum)	M&S / Fin		
1-mei-08	31-mei-08	Opstellen subsidie bijlage			
		Opstellen staat van subsidies 2009 (aan de hand van geraamde richtlijnen voor CAO-ontwikkelingen e.d)	Stadszaken / Sub.bureau		
		Bespreken uitkomst staat van subsidies 2009 SZ/Subsidiebureau en CS		SZ/sub.bur en CS	
	6-jun-08	Subsidieramingen opnemen in begrotingsraming 2009 (uiterlijke datum)	M&S / Fin		
1-mei-08	6-jun-08	Opstellen exploitatiebudgetten 2009-2013 (voorzover die niet voortvloeien uit bovenstaande ramingen, zoals salarissen, kapitaalsten en reserves)			
		Plannen begrotingsgesprekken en maken van formats voor begrotingsgesprekken CS (controller) met management hoofdafdeling	CS		
		Opstellen van formats voor ramen exploitatiebudgetten voor product en indirecte kosten (afdelingskosten)	M&S / Fin		
		Opstellen en versturen naar hoofdafdelingen herijkte budgetberekening nav kadernota en eerste p&c-gesprek met de Algemeen directeur (tegelijkertijd met formats voor opstellen van ramingen)	CS en M&S/Fin		
	9-mei-08	Verzending formats voor ramingen budgetten van producten en indirectekosten naar hoofdafdelingen	CS en M&S/Fin		
13-mei-08	23-mei-08	Invullen formats door managers van de hoofdafdelingen		Hoofdafdelingen	
		Ondersteunen van opstellen ramingen door koppels CS en M&S/ Fin	CS en M&S/Fin		
	23-mei-08	Opstellen concernramingen door CS	CS		
26-mei-08	2-jun-08	Beoordelen en toets volledigheid door CS van ingeleverde ramingen (primaire budgetten, sleutels en toelichting)	CS		
		Bespreken ingevulde formats met controller	CS	Hoofdafdelingen	
	5-jun-08	Aanpassen concept ramingen nav besprekingen controller en afdelingshoofden	CS	Hoofdafdelingen	
6-jun-08	13-jun-08	Analyseren uitkomsten en maken samenvattende rapportage (per hoofdafdeling)	CS / controllers		
	18-jun-08	Bespreken rapportages per hoofdafdelingen met directie en managers hoofdafdelingen	CS		
	20-jun-08	Bespreken uitkomsten en geschilpunten in rapportage met pfh-financiën en AD	CS		
6-jun-08	18-jun-08	Toepassen van kostentoerekening indirecte kosten (van hulpkostenplaatsen en	M&S / Fin		

Van	T/m (= uiterlijk)	Omschrijving	Wie, Wat		
			Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen hoofd-afdelingen	Besluit-vorming
		kostenplaatsen naar producten)			
6-jun-08	18-jun-08	Opnemen van exploitatiekosten in begrotingsraming 2009 (uiterlijke datum)	M&S / Fin		
		Staat van reserves en voorzieningen			
1-jun-08	18-jun-08	Maken van een overzicht per reserve van geraamde toevoegingen en onttrekking over periode 2009-2013	CS / CC en M&S/Fin		
		Maken van staat van reserves voor 2009 t/m 2013	M&S / Fin		
	20-jun-08	Reserves en voorzieningen opnemen in begrotingsraming 2009 (uiterlijke datum)	M&S / Fin		
		OPSTELLEN PRODUCTENRAMING (WERKBEGROTING VOOR BUDGETHOUDERS)			
23-jun-08	4-jul-08	Op basis van bovenstaande informatie afronden van productenraming	M&S / Fin		
4-jul-08	10-jul-08	Opstellen van een notitie Financiën voor directie en B&W	CS en M&S/Fin		
	11-jul-08	Bespreken uitkomst productenraming 2009 met wethouder Financiën	CS en M&S/Fin		
	14-jul-08	Bespreken uitkomst productenraming 2009 in directie	CS en M&S/Fin		
	15-jul-08	Bespreken uitkomst productenraming 2009 in B&W	CS en M&S/Fin		B&W
		OPSTELLEN PROGRAMMABEGROTING 2009-2012			
15-jul-08	19-sep-08	Contact met TOP service	CS		
1-dec-07	1-apr-08	Benoemen doorontwikkeling punten voor de programmabegroting 2009-2013	CS		
15-jul-08	19-sep-08	Maken van een planning voor de programmabegroting	CS		
1-apr-08	1-mei-08	Opstellen format voor programmabegroting	CS		
1-mei-08		Uitzetten van programmateksten bij programmacoördinatoren hoofdafdelingen	CS		
1-mei-08		Uitzetten verzoek ramen prestatie-indicatoren (in samenwerking met O&S)	CS		
	1-aug-08	Afronden programmateksten met prestatie-indicatoren		Progr.coördinatoren	
1-aug-08	1-sep-08	Maken van alle tabellen voor programmabegroting	CS		
1-aug-08	1-sep-08	Berekening voorlopige belastingtarieven 2008	CS en M&S/ JZ		
8-sep-08	19-sep-08	Samenstellen begroting in een oogopslag / persbericht	CS en M&S/ Com		
	8-sep-08	Bespreking conceptbegroting (+aanbiedingsbrief) in Directieteam	CS		Directie
	9-sep-08	Eerste bespreking (op hoofdlijnen) conceptbegroting in B&W	CS		B&W
	23-sep-08	Tweede bespreking conceptbegroting in B&W	CS		B&W
	26-sep-08	Raadsleden ontvangen de begroting en	CS		Raadsleden

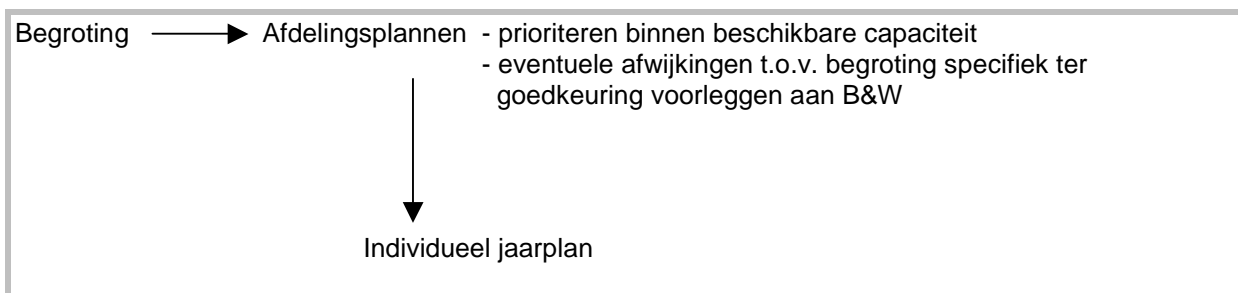
Van	T/m (= uiterlijk)	Omschrijving	Wie, Wat		
			Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen hoofd-afdelingen	Besluit-vorming
		persbijeenkomst			
	1-okt-08	Tafeltjesavond met de raad	CS		Raadsleden
	7-okt-08	Raadsleden dienen begrotingsvragen in	CS		Raadsleden
	17-okt-08	Luisterzitting	Griffie		Raadsleden
	21-okt-08	B&W stellen antwoorden op vragen vast	CS		B&W
	30-okt-08	Behandeling antwoorden en vragen in commissie Bestuur (met vraag is begrotingsinformatie voldoende)			Cie bestuur
3-nov-08	6-nov-08	Raadsbehandeling			Raad
	7-11-08	Vastgestelde begroting naar GS van provincie Noord Holland	CS		
1-9-2008	1-10-2008	AFRONDEN WERKBEGROTING (VOOR BUDGETHOUDERS)	M&S / Fin		

10. De afdelingsplannen voor 2009

Doel

Het doel van de afdelingsplannen is te komen tot een afstemming van de afdelingsactiviteiten op de programmabegroting en een gestructureerde planning en beheersing van bedrijfsprocessen. Het afdelingsplan is ook een belangrijk communicatiemiddel van de afdeling met zowel de directie, de portefeuillehouders, de organisatie, als de individuele medewerk(st)er.

De afdelingsplannen zijn daarmee belangrijke instrumenten voor de sturing van de sectoren en afdelingen. Het afdelingsplan maakt in essentie duidelijk welke prestaties en activiteiten (kwalitatief en kwantitatief) worden geleverd in een bepaalde periode en met welke middeleninzet (apparaatskosten).

De opgaaf is om de afdelingsplannen prestatie- en resultaatgericht op te stellen. Niet de beschikbare formatie bepaalt dan het aantal uren dat aan een product wordt gewerkt, maar de tijd die nodig is voor de desbetreffende diensten, productgroepen en activiteiten van de afdeling. Zonodig moeten prioriteiten (opnieuw) worden bepaald op basis van beschikbare capaciteit. Het bepalen van de causale relatie tussen de productie en de benodigde formatie (uren) is een leerproces dat in de nieuwe organisatie de nodige tijd zal vergen.

Planning

Van	T/m (= uiterlijk)	Omschrijving	Wie, Wat		
			Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen hoofd- afdelingen	Besluit- vorming
		Afdelingsplannen			
7-nov-08	13-nov-08	Opstellen startnotitie voor afdelingplannen 2008	CS		
	17-nov-08	Bespreken startnotitie afdelingsplannen in directie			Directie
18-nov-08	28-nov-08	Hoofdafdeling stellen afdelingsplannen gericht op doelen genoemd in de programmabegroting 2009		Hoofd-afdelingen	
	16-dec-08	Directie bespreekt afdelingsplannen 2009 en stelt deze vast			Directie

11. De P&C-kalender voor de P&C-cyclus 2009

Doel

In de P&C-kalender wordt aangegeven wat er voor het komende jaar omgaat in de planning- en controlcyclus. Het beschrijft voor iedere betrokkene binnen deze cyclus in hoofdlijnen het doel, de werkwijze en de tijdsplanning die leidt tot een tijdige bestuurlijke besluitvorming. Daarbij wordt ingegaan op de verantwoordelijkheden van de hoofdafdeling en de concernstaf Door de P&C-kalender krijgen de gemeenteraad, het college en de organisatie inzicht in wat zij het komende jaar kunnen verwachten t.a.v. de planning en control documenten en wanneer zij deze documenten mogen verwachten. Hiermee wordt het bestuur en de organisatie de gelegenheid geboden om de planning en control werkzaamheden in te passen in de eigen planning van werkprocessen.

Aan het einde van het jaar zal een evaluatie van de P&C-cyclus plaatsvinden (lerende organisatie).

Planning

Van	T/m (= uiterlijk)	Omschrijving	Wie, Wat		
			Coördinatie en consolidatie	Opstellen binnen hoofdafdelingen	Besluitvorming
		P&C - kalender 2009			
1-nov-08	30-nov-08	Opstellen P&C-kalender	CS		
	4-dec-08	Aanbieden P&C-kalender aan directie	CS		
	8-dec-08	Vaststellen P&C-kalender in directie			Directie
	16-dec-08	Aanbieding P&C-kalender aan B&W			B&W